
Poslovna obleka pedagoških delavcev kot del neverbalne komunikacije

Manja Tement

IC Piramida in B2 d.o.o.

Raziskave v tujini so pokazale, da si tudi z oblačenjem učitelji lahko vsaj delno vzpostavimo avtoriteto; seveda ob predpostavki, da smo dovolj kompetentni za pedagoško delo.

Uvod

Ker se tudi učitelji na nek način tržimo, zlasti v zasebnih šolah, kjer se z anketiranjem študentov ugotavlja zadovoljstvo z nekim pedagoškim delavcem, moramo upoštevati, da je komuniciranje dejavnost, ki nas spremlja na vseh področjih našega življenja, tako v zasebnem, kakor tudi v poslovnem. Pri komuniciranju pa igra pomembno vlogo tudi zunanji videz, kako se predstavimo v prvih nekaj sekundah srečanja s tujimi osebami.

Komunikacija

Ljudje komuniciramo na tri načine: 7 % z besedami, 55 % z govorico telesa (mimiko, gestiko ...) in 38 % z zvočno podobo našega govora (ton našega glasu). Komuniciramo z obleko, ki smo si jo nadeli za neko priložnost. K dojetanju človeka ob srečanju spada tudi uporaba oblačil, saj z njimi spreminjamo in dopolnjujemo svoj zunanji videz. Včasih so ljudje rekli: »Obleka ne naredi človeka.« Danes prevladuje mnenje, da ga dobesedno res ne naredi, vendar pa dopolnjuje njegov videz in odraža njegov odnos do sebe, do drugih ljudi in pa dela, ki ga opravlja. Če smo oblečeni zanemarjeno, s tem damo drugim hitro razumeti, da nam niso dovolj pomembni. Če smo urejeni in primerno odišavljeni, pa smo tudi sami bolj

samozavestni. Ker smo samozavestni, se tudi čisto drugače obnašamo, nastopamo na službenem sestanku, na nastopih pred neko manjšo ali večjo javnostjo, npr. pred potencialnimi kupci, v šoli pred učenci, dijaki in študenti.

Vpliv obleke

Pri nas sicer še nimamo raziskav o vplivu obleke učitelja na dojetanje pri izbrani

publiki uporabnikov, obstajajo pa ameriške raziskave pri študentih (članek *Fashion in the classroom*, dostopen na [http://www.wvu.edu/~ccpsych/MorrisPDFs/Fashion in the Classroom, 2011](http://www.wvu.edu/~ccpsych/MorrisPDFs/Fashion%20in%20the%20Classroom,%202011)), ki se trudijo dokazati, da formalna obleka žensk vpliva na dojetanje učiteljic pri študentih kot bolj organiziranih, bolj pripravljenih, bolj polnih znanja; medtem, ko imajo študenti moške učitelje raje oblečene bolj »casual« in

jih po teh oblačilih tudi dojemajo kot bolj prijazne, fleksibilne... Pri nas je v šolah in v podjetjih po mojem mnenju preveč prisoten počitniški stil oblačenja, ki ni delovnemu okolju primeren. Na delavnici, ki sem jo izvajala v nekem malem podjetju, sem vprašala dva mlada komercialista, zakaj sta v capri hlačah in japonkah, pa sta mi odgovorila, da jima je vroče. Mislim, da dodaten komentar ni potreben. Pri nekaterih prevladuje celo mnenje, da uslužbenci, ki si ne vzamejo dovolj časa za urejen zunanji videz, tudi svojim službenim obveznostim ne posvečajo dovolj pozornosti.

Kodeks oblačenja

Pedagoški delavci nimajo posebnega kodeksa oblačenja, pa tudi nadrejeni jim ne priporočajo, kako naj hodijo oblečeni. Posledica tega je, da se učiteljice in učitelji ravna po modi. Uživajo v mini krilih, zelo dekoliranih in oprijetih majicah... Dijaki si verjetno mislijo, da lahko tudi oni hodijo tako oblečeni, pa še bolj pretiravajo. Res, dobra komunikacija zahteva oz. priporoča zrcaljenje, torej posnemanje sogovornika; ampak včasih gre to že tako daleč, da se v šoli vprašamo, kdo koga posnema. Nekdaj so bile predpisane uniforme za učitelje. Verjetno je to bilo storjeno z nekim razlogom. Še ko sem sama obiskovala gimnazijo, so imele učiteljice in dijaki šolske halje. Učitelj bi moral s svojim zgledom vsaj delno razvijati tudi določeno kulturo oblačenja pri mladih, ne pa da se skuša z oblačenjem enačiti z mladimi. V našem primeru bi določena bolj formalna oblačila malo dvignila distanco med enimi in drugimi. Učitelji se dostikrat pritožujejo, da nimajo več nobene avtoritete. Tudi z oblačenjem bi si jo lahko ustvarili. Ker je poučevanje tudi neke vrste posel, kjer so uporabniki učenci, dijaki in študentje, je tudi za pedagoške delavce primerna poslu prirejena poslovna obleka.

Obleka poslovnega moškega-učitelja

Ne glede na to, od kod in iz kakšnega kulturnega okolja prihajate vi ali vaši poslovni partnerji in stranke, sodobni globalni poslovni svet določa pravila poslovnega oblačenja, ki veljajo na mednarodni ravni. Gre za poslovne običaje in poslovno kulturo

oblačenja, ki natančno določa smernice, namenjene videzu sodobnega poslovnega moškega. Izbira moškega poslovnega oblačila, ki ga lahko označimo kot »zaupanja vreden videz«, je tesno povezana z delom, ki ga določena oseba opravlja. Pomislimo na resne poklice, kamor prištevamo bankirje in odvetnike in seveda učitelje. Od njih se močno razlikujejo t.i. "svobodni" poklici umetnikov in dizajnerjev, ki se verjetno nikoli ne bodo podredili tradicionalnim določilom o poslovnem oblačenju in videzu. Ob stikih s strankami, na poslovnih sestankih in srečanjih se ne boste nikoli zmotili, če si boste naredili moško obleko. Na bolj sproščenih poslovnih srečanjih je dovoljena tudi kombinacija hlač in sakoja. Pri izboru moške obleke je priporočljiva klasična obleka. Poslovna formalnost je tradicionalno obarvana z mornarsko modro, temno sivo in črno. Gre za določilo o tribarvni izbiri poslovnega videza za uspešne poslovne moške. Pri tem velja, da je mornarsko temno modra barva tista, ki daje najbolj avtoritativen videz. Ni naključje, da so ravno policijske uniforme povsod po svetu temno modre. Rjave barve v poslovnem svetu praktično ne zasledite in ni priporočljiva, saj nima potrebne in zaželene avtoritativne moči. Moška obleka je lahko enobarvna ali z drobnimi črtami. Pri izbiri obleke naj bo odločilna visoka kakovost izdelave in pristajajoči kroj. Seveda učitelji lahko upoštevajo določila o barvah, sicer pa je dovolj, če izbirajo razne kombinacije hlač in sakoja ali pa si namesto sakoja oblečejo kar srajco in pulover.

Obleka poslovne ženske-učiteljice

Ženske imajo pri izboru oblačil veliko bolj pestro izbiro kot moški. Pomembno je, da se po videzu prilagodijo poslovnemu okolju in hkrati ohranijo poudarek na svoji osebnosti. Tudi pri poslovnih oblačilih je ženskam dovoljeno več barvitosti kot moškim. Med ženskimi poslovnimi oblačili ni prostora za mini krila, globoke izreze, prosojna in pretirano oprijeta oblačila, vidno spodnje perilo, previsoke pete (višje od 5 cm), preveč ličil, neurejena pričeska... Med manj primerna oblačila sodijo tudi kričeči zlati ali srebrni kosi, oblačila iz usnja, maje s tankimi naramnicami, ki

razgaljajo ramena, razburljivi vzorci nogavic in podobno. Uslužbenke v banki se pri izboru oblačil običajno ravna po strožjih pravilih kot ženske, ki so zaposlene na primer v medijih ali v ostalih, bolj kreativnih poklicih. V klasičnem kostimu s krilom ali hlačami boste ob vsaki priložnosti primerno oblečene.

Zaključek

Vsako podjetje ali šola lahko odredi lastna pravila oblačenja, toda ta se zanesljivo ne smejo mnogo razlikovati od standardov, ki vladajo v Evropi. Še en nasvet je dobro upoštevati: naj oblačilo ne prevlada nad sporočilom. Strinjam pa se, da mora obleka v šoli dostikrat zadostiti kriterijem praktičnosti. Zavestno ali podzavestno se prav vsi med seboj ocenjujemo na podlagi signalov, ki jih pošiljamo z oblačili, urejenostjo, dodatki, vonjem, govorico telesa, barvo glasu. Dostikrat sodimo o drugih na podlagi njihove zunanje podobe, ko pa gre za nas, se pomena naše (ne)urejenosti ne zavedamo. V sodobnem mednarodnem poslovanju velja, da je tudi izbira poslovnega oblačila pomembna oblika poslovnega komuniciranja. Oblačilo govori o samospoštovanju, samozavesti, vašem odnosu do organizacije, ki jo predstavljate, in odnosu do partnerjev, s katerimi se srečujete. Učitelji se moramo zavedati, da so tudi učenci, dijaki in študentje naši partnerji. Vedno pa imejmo v mislih, da z obleko odražamo tudi resnost poklica, ki ga opravljamo.

Literatura

- Kneževič, A. 2006. Se znamo obnašati? Sodobno vedenje od A do Ž, Mladinska knjiga Ljubljana
- Možina, S., Tavčar, M., Zupan, N., Kneževič, A..2004.Poslovno komuniciranje, Obzorja, založništvo in izobraževanje
- Tracy L. Morris, Joan Gorkam, Stanly H. Cohen and Drew Huffman,
- Fashion in the Classroom, dostopno na [http://www.wvu.edu/~ccpsych/Morris/PDFs/Fashion in the classroom](http://www.wvu.edu/~ccpsych/Morris/PDFs/Fashion%20in%20the%20classroom), uporabljeno 26.09.2011